Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Antonio Etxeberria Olano

Astigarraga, Gipuzkoa (1919-2012)

Aurkibidea

Biografia

Astigarragan Tabla baserrian jaio zen eta bertan bizi izan da azken urteetan ere. Sagardotegia izan zen Tabla baserria, bi bizitzako etxea. Jende asko joaten zen bertara, baita Donostia aldetik ere, sagardoa prest zegoela jakiten zutenean. Lau urte zituela hasi eta hamaika urte bete zituen arte, doktrina ikasi zuen; hamar urterekin, "azkeneko komunioa" egin zuen. Beste lan batzuetan ere aritu izan bazen ere, karneta atera eta Astigarragako autobusetan txofer ibili zenekoa kontatzen zuen. Emakumeen buru gaineko otarreak autobus gainera igotzen ari zela, herriko hiruzpalau gizonek bere kontura apustua egin omen zuten; garai hartan edozein aitzakiarekin egiten omen ziren apustuak.

Zintak

ATG-009

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-04-14
- **Iraupena**: 72 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k)**: Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Behi langileak etxean

- **Erref**: ATG-009/008
- **Iraupena**: 0:03:47. **Hasi**: 00:11:26. **Bukatu**: 00:15:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Idiak baino gehiago, behiak erabiltzen zituzten baserriko lanetarako. Behi onak izan zituzten etxean. Lanean ibiltzen ziren beraien behiak; baina, hala ere,

esnea ematen zuten. Gaztetatik ikasiz gero, behiak ohitu egiten dira lan mota bakoitzean; uztarrian, adibidez.

2. Aitonarekin batera, behiak gobernatzen

- **Erref**: ATG-009/010
- **Iraupena**: 0:03:19. **Hasi**: 00:15:13. **Bukatu**: 00:18:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ganadua hezteko onena, lurra lantzeko erabiltzea izaten da. Gogoan du aitonak nola hitz egiten zuen behiekin lan egitean. Behiak nola antolatzen zituzten azaltzen du. Aitona bilobekin aritzen zen lanean baserrian. Aitonak pipa erretzen zuen.

3. Eskolara bidean emandako astinduak

- **Erref**: ATG-009/015
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 00:23:09. **Bukatu**: 00:25:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Eskolara joaten ziren umetan; aurretik pilotan ibiltzen ziren, bidean borroka-saioak egin... Borrokan astindu ederrak eman izan ditu Antoniok; hori bai, bere adinekoei, zaharragoei ez.

Transkripzioa
- Hor idin aurrian ta behian aurrian ta ibili behar ta, eskolara juteko denboraik hartzen al zenuen? Eskolan ibili al ziñaten?
- Eskolara, bai, eskolara juten giñan, bai. Bai, txintxuak zian eskolara juten. Ta gu're bai joten e? Asko bidian geratzen zian jostatzen ta zerian. Baiño gu gurian juten giñan. Aurretikan pelotan pixkat ibili ta ateratzian beste pixkat eta hola. Baiño ez, ez, txintxo ibiltzen giñan. Bai, ta gero bidian borroka-saiyon bat igual egin, ta hola.
- Hoi're bai?
- Bai, borroka re bai. Bai, probatu behar izaten genittun. Zer ba, probatu gabe? Joe! Paliza earra emanda bialdu izan dittut nik hemendikan goikaldian. Hemen ibiltzen zian basarrik bazian hor, bi basarri, bidi hontatik ibiltzen zianak. Hemen bertan, Usategi ta; ta gero bestia, Buenaventura. Ta danaidi ematen niyoten nik zartada, nere edadekuekin e? Haundiyoguakin ez nintzan hasten, zaharraguakin. Bazian zaharraguak, eta haikin "a callar", ta hola. Baiño... Nere parekuakin, pixkat burla edo eitten baldin bazuten, edo bultza edo hola, zea, egurra.
- Ta zeatik hoi ba? Burla itten zuelako? O bestela...?
- Bai, ba, burla itten zutelako.
- Ze burla itten zuten ba?
- Burla, burla eo. Ez, gutxitan izaten zan e? Errespetatzen zuten, behin bentzitu ezkeo, egun batian eman ezkeo, ondo, ondo jartzen zian. Bai, errendittuta jartzen zian. hola.

4. Antonio "el hombre de respeto"

- **Erref**: ATG-009/020
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:30:20. **Bukatu**: 00:31:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:
Dotrina elizan ikasten zuten, sakristian. Bikarioak jo egiten zituen umeak; baina Antoniori"el hombre de respeto" deitzen zion.

Transkripzioa
- Dotriña non ikasten zan?
- Elizan, elizan bertan. Elizako, zea, sakristian. Ba al dakizu nola izaten dun sakristiya elizek? Bueno, han, guk han izandu genun, guk ez genun izaten oain ibiltzen dian bezela, lokaletan ta hola, ez gea, ez, ez... Elizara. Ta han bikariyuakin edo. Ta bikariyua "aquí te espero, aquí te espero, eh?"
- Zer zan, zorrotza?
- Zartada igual ematen zuna. Nei ez zian aillaitu jotzea, baiño franko bazittun arreatuk. Pranko bazittun. Ez, jator xamarra nintzan ta... "El hombre de respeto" esaten... Bikariyuak bikariyuak esaten zian "el hombre de respeto vas a ser tú".
- A bai e?
- Bai, harek esaten zin.

5. Autobusean, bere kontura egindako apustua

- **Erref**: ATG-009/026
- **Iraupena**: 0:04:18. **Hasi**: 00:37:19. **Bukatu**: 00:41:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:
Autobuseko gidari izan zen garaian, apustua egin zuten bere kontura, emakumeen buru gaineko otarreak autobus gainera igotzen ari zela. Orduko anekdota kontatzen du.

6. Soldadutzako gidabaimena eta kontrabandoko gasolina

- **Erref**: ATG-009/029
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:45:00. **Bukatu**: 00:47:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Soldadu zegoela atera zuen kamioiko gidabaimena. Lagun batek animatu zuen gidabaimena ateratzeko. Gasolina kontrabandoan erosten zuten; orduko anekdotak kontatzen ditu.

Transkripzioa
Karneta soldadu neola atea. Bi lagun giñan geudenak almazen batian. Bestia apaiz estudiatzen o ibiliya zan, listua, kabua zan. Nere onduan kategorikua zan hua. Ta "Hi! Karneta atera behar diyegu!", "Karneta atera bihar al degu oain?", "Bai, karneta atera behar diyegu". Denboa askuan genden soldadu, nik lau urte o pasa nittun behintzat eta, soldadu eta, batekin ta bestiakin ta bestiakin ta... Hala, behintzet, joan gea ta hasi gea. Gasolina´re geok eamaten giñun: kontrabanduan erosi, zean zeonai, guardiin zeonai, guardiaidi, kotxiaidi almazenian edo, garajian, guardiya iten zuanak bakoitzak pixkanian, gasolina ostutzen ziyeten zauden mutillek. Mutillek hamasei urtekua edo hamabostekua, edo holako mutilla guardiin, gabian, guardiya itten. Zeatik atiak zabalik nola egoten baitzian garajekuak jeneralian, garajeko atia. Giltzak berekin zittuztela, eo, behintzat hala egoten zian. Ta ostutzeko bildurra ordun nagusiik alkarren artian, jarri itten zuten beren artian mutil bat kontu itteko, mutil gazte bat. Ta gaztiak lapur amorratuk! Ta haik lata pixkana kentzen ziyoten, ez ziyoten nabarmen kentzen, pixkana. Ta lata betetzen zutenian, ordun guri esaten ziguten: "Aizu, zea, lata betia dakat eta eamango al zenuteke hoi?" ta "Bueno, bueno, eamango deu", ta lata hartu ta garaje batea edo eamaten genun. Ta horri ematen geniyon, txofer eakusten ibiltzen zanai, karneta ateratzeko preparatzen ibiltzen zanai.

7. Sagardotegian izandako borrokak

- **Erref**: ATG-009/034

- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:52:00. **Bukatu**: 00:54:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:
Garai batean, sagardotegia eduki zuten; behin, borroka izan zen, eta banandu egin zituen Antoniok. Orduko kontuak aipatzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-01

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com